

Slovenski dom

Štev. 285.

V Ljubljani, v četrtek, 11. decembra 1941-XX

Leto VI.

Iskjučna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujega
Istov: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana
Redazione Amministrazione: Kopitarjeva 6, LubianaConcessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana
ed estera: Unione Pubblicità Italiana S. A. Milano.

Il bollettino no. 556:

La battaglia più aspra presso Sollum

Il quartier generale delle forze armate comunica:

Nella zona di Sollum si è accentuata la pressione avversaria, sui caposaldi tenuti dalle nostre truppe. A sud di Tobruk sono continuati i combattimenti: mezzi corazzati nemici risultano distrutti. — Formazioni aeree dell'Asse hanno rinnovato, con successo, gli attacchi contro notevoli ammassamenti di automezzi nemici ad est di Bir El Gobi e su autocolonne in marcia; anche Tobruk e forti concentramenti di unità corazzate nella zona ad est della piazza sono stati efficacemente bombardati. In numerosi scontri aerei 19 apparecchi avversari risultano abbattuti; 13 dai nuovi apparecchi della nostra caccia, 6 da quella germanica; due velivoli nemici distrutti dalla difesa contraerea di Agadabia e di Sollum. Otto nostri apparecchi risultano mancanti. Aeroplani nemici hanno lanciato bombe su Derna e Bardia: in questa ultima località sono stati colpiti due ospedali da campo visibilmente recanti i segni della Croce Rossa; qualche ferito tra i ricoverati. Nella notte sul 10 l'aviazione avversaria ha attaccato Trappani; danni insignificanti. Nostri aerei hanno bombardato, con visibile efficacia impianti dell'isola di Malta. Un nostro piroscafo di ritorno dalla Libia con 2.000 prigionieri britannici è stato silurato sotto le coste della Grecia da un sommergibile nemico. Sono in corso operazioni di salvataggio.

Vojno poročilo št. 556:

Najhujši boji pri Solumu

Uradno vojno poročilo št. 556. pravi: Na področju pri Solumu se je povečal angleški pritisk na postojanke, ki jih držijo naše čete.

Južno od Tobruka so se boji nadaljevali. Ugotovili smo, da so bila uničena angleška oklepna vozila. Letalske skupine Osi so ponovile uspešne napade proti pomembnim zbirališčem angleških vozil vzhodno od Bir el Gobi in na avtomobilske kolone v premiku. Letala so tudi uspešno bombardirala utrdbe in zbiranja angleških oklepnih vozil vzhodno od trdnjave Tobruk. V mnogih letalskih bojih je bilo sestreljenih 19 angleških letal. 13 jih je bilo sestreljenih po mnogih naših lovskih letalih, 6 pa po nemških letalih. Dve letali sta bili sestreljeni nad Agadabijo in Solumom od profiletalskega topništva. 8 naših letal pogrešamo.

Angleška letala so metala bombe na Derna in Bardia, kjer sta bili zadeti dve vojni bolnišnici, dasi sta nosili vidna znamenja Rdečega križa. Med bolniki je bilo nekaj ranjenih.

V noči na 10. december so angleška letala napadla Trappani. Škoda ni pomembna. Naša letala so z vidnimi učinki bombardirala naprave na otoku Maliti.

Naš parnik, ki se je vračal iz Libije in je vozil s seboj 2000 angleških ujetnikov, je bil torpediran blizu grške obale. Torpedirala ga je angleška podmornica. Reševanje se še nadaljuje.

Sporočilo japonskega admirala Mussoliniju:

Japonska je pripravljena tudi za sto let vojne...

Milan, 11. dec. s. »Popolo d'Italia« prinaša naslednjo brzojavko, katero je Mussoliniju poslal admiral Suetsugu, bivši poveljnik japonskega vojnega brodograja:

»Koniec koncev je Japonska le v vojni. Njenega potrdjenja je konec. Japonska je v vojni zaradi svoje časti, zaradi svoje vere, zaradi izpolnitve svoje dolžnosti, katero ji nalaga naša zveza. Takojšnji bliskoviti uspehi naših bojnih sil so vzbudili pozornost vsega sveta. Ko smo odločili in pogumno prišli za orožje, se ne bomo ustavili, dokler ne bomo dosegli končnega cilja. Pripravljene

Japonski uspehi ob začetku vojne proti Angliji in Ameriki

Potopitev angleških oklepnih »Prince of Wales« in »Repulse« — Poročila o japonskem izkrcaju na Filipinih in drugih ameriških oporiščih v Tihem morju

Rim, 11. dec. s. Agencija Reuter poroča uradno, da je sovražnik v malajskih vodah potopil oklepni »Prince of Wales« in »Repulse«.

Oklepni »Repulse« je imela 32.000 ton in je bila spuščena v morje leta 1916, obnovljena pa je bila 1922 in 1936. Posadka je šela 1200 mož. »Prince of Wales« je bil spušen v morje 1930 in začel službo 1941. Imel je 35.000 ton ter 1500 mož posadke. Bil je izdelan po najnovejših zahtevah moderne vojne tehnike ter je njegov oklep imel debelino do 406 mm. Na tej ladji sta se našli predsednik Združenih držav Roosevelt in predsednik angleške vlade Churchill ob svojem prvem posvetu na Atlantskem morju.

Angleško vojno brodogradnjo, kateremu sta pripadali potopljene ladji so japonska letala opazila predvčerajšnjim ob vzhodni malajski obali blizu pristanišča Nantun. Japonska letala so takoj napadla največji ladji v skupini ter s bombami potopila najprej »Repulse«, zatem pa še oklepni »Prince of Wales«. Upajo, da bo del posadke mogoče rešiti.

Rim, 11. dec. s. Agencija Reuter poroča iz Singaporeja, da je vrhovni poveljnik angleških pomorskih sil na Dalji vzhodu sir Thomas Phillips bil na krovu oklepne »Prince of Wales«. Ni znano, kaj se je zgodilo z njim po potopitvi ladje.

Tokio, 11. dec. s. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da sta od začetka bojev bili potopljene dve japonski prevoznici ladji, dve drugi pa poškodovani, da pa ni bil izgubljen niti en človek. Trinajst letal se ni vrnilo na oporišča. Izgubljena ni bila nobena vojna ladja.

Pred skorajšnjim razčiščenjem razmerja med Ameriko ter Nemčijo in Italijo

Predsednik Roosevelt je Italijo in Nemčijo imenoval sovražnici Amerike
Sovražna dejanja zoper Italijane in Nemce v Združenih državah

Rim, 11. dec. Ko je predsednik Roosevelt končal svoj govor po radiu, je dejal:

»Spominjajte se vedno, da se Nemčija in Italija brez oziroma na kako vojno napoved smatrajo v vojni z Združenimi državami, kakor se smatrajo v vojni z Anglijo in Rusijo. Ne moremo omejevati svoje akcije ter spraviti s sveta samo Japonsko. Če bi to storili, bi naleteli na dejstvo, da ostali svet obvladujeta Hitler in Mussolini.«

Berlin, 11. dec. s. Z ozirom na govor, ki ga je včeraj jutraj imel predsednik Združenih držav Roosevelt, so na pristojnem nemškem mestu povedali tujim časniki, da bo Nemčija prav v kratkem zavzela svoje stališče do njega.

Washington, 11. dec. s. Po poročilu washingtonskega radia je Roosevelt postavil Japonske, Nemce in Italijane v vrsto sovražnih tujcev ter jim s posebnim razglasom zapovedal, kako se morajo vesti.

smo tudi za sto let vojne. Znamo korakati naravnost. Prišel je božanski trenutek, da se spremeni zgodovina sveta. Danes se je za Azijo začela ustvarjati nova zgodovina, ki temelji na jeku Osi. Pri boju za izpolnitev te zgodovinske naloge se spoprijemamo z vsemi težavami, za katere smo vedeli naprej, v neomajni veri, da bo iz tega vstal nov svet. Bog bodi z nami. Naše prijateljstvo z Oso je prišlo na ognjeno točko. Uporabljali bomo za boj vsa sredstva. Po božji volji smo potegnili meč, ki bo uničil krivico in v svetu uvedel človeške pravice.

na drugi strani pa se bodo za pozimi umaknili na tistih točkah, kjer so v neugodnem položaju predne čete, katere so uporabljali kot konico pri napadih. Zato se bodo umaknile na določeno črto. Kjer pa bo ozemlje ugodno za ustvarjanje postojank, pomaknjenih v sovražnikovo področje, bodo vojno črto uredili na globino.

Iz Washingtona poročajo, da se bosta najbrže spet našli Roosevelt in Churchill zaradi prilagoditve vojnih načrtov v novem položaju. Svicarski zvezni zbor je izvolil vrhovno državno upravo za leto 1942. Za predsednika je bil izvoljen Filip Etter s 152 glasovi od 201. Za podpredsednika pa Enrico Celio s 144 glasovi. Oba pripadata konservativni katoliški stranki. V Mehiki in Peruju je bila sklenjena zapora nad vsem japonskim premoženjem.

Poveljstvo japonskih sil, ki zasedajo Siam, je izdalo oklic, v katerem pravi, da se državljanom raznih azijskih držav, pripadajočih Angliji, ni treba nič bati, da pa bodo Japonci smatrali za sovražnika vsakogar, kdor bi iz Siam skušal pobegniti.

Med francoskimi oblastmi v Indokini ter med Japonci je bil sklenjen sporazum o ureditvi obrambe v francoski Indokini z ozirom na vojno med Japonsko ter Anglijo in Ameriko.

Tokio, 11. dec. s. Zastopnik japonskega pomorskega poveljstva je zanikal novico, da bi bila potopljena neka japonska letalonosilka, kakor je to sporočil ameriški predsednik v svojem govoru po radiu. Vse japonske letalonosilke na Tihem morju opravljajo svojo nalogo z vsemi silami.

Tokio, 11. dec. s. Agencija Domei poroča iz Manille, da naj bi se bila po nepotrjenih poročilih tam potopila letalonosilka z 11.500 tonami.

Manilla, 11. dec. s. Japonske čete so se včeraj popoldne izkrcale v luki Wignu na filipinskem otoku Luzonu.

Tokio, 11. dec. s. Japonsko vrhovno poveljstvo poroča, da so oddelki japonske mornarice in vojske v tesnem sodelovanju srečno izvedli izkrcanje na otoku Guam.

Bangkok, 11. dec. s. Iz Manille poročajo, da so Japonci izvedli silovit napad na severni del otoka Luzona in sicer s četami, ki so jih podpirali letalski in mornariški oddelki. Letalski napadi na Filippine se nadaljujejo brez prenehanja. Manilla je bila spet zelo silovito bombardirana, japonski oddelki pa so med bombardiranjem skušali izkrcati se v manillskem zalivu.

Tokio, 11. dec. s. Načelnik mornariškega oddelka v vrhovnem poveljstvu admiral Minoru Maeda je govoril včeraj po radiu in med drugim dejal, da je treba vpoštevati, da japonska mornarica iz vojaških in drugih razlogov pozno poroča o uspehih nekaterih operacij, da pa bo država vedno obveščena kar se bo dalo hitro o njihovem poteku. Poudaril je tudi, da je treba vpoštevati, da se operacijska področja raztezajo na tisoče in tisoče milj in da je japonska taktika v istočasnem

Newyork, 11. dec. S. Poročajo, da je policija prejela 400 Italijanov in Nemcev. Sodijo, da je med prijetimi 300 Italijanov.

Berlin, 11. dec. s. Preden se je začela dopolnjen konferenca tujega tiska v nemškem zunanjem ministrstvu, je opolnomočeni minister dr. Schmidt povabil ameriške časnikarje, naj na mestu zapuste posvetovalnico ter gredo v svoja uredništva. Ta ukrep je bil sprejet zaradi tega, ker so po zapovedi g. Roosevelta nemški časnikarji v Ameriki bili zapodeni s tiskovnega posveta, potem pa aretirani.

Čangkajškova Kitajska je napovedala vojno Italiji in Nemčiji

Šanghai, 11. dec. s. Lažna kitajska vlada maršala Čangkajška v Čungkingu je Nemčiji in Italiji uradno napovedala vojno. Vojno napoved je razglasil zunanji minister Čangkajškove vlade na posvetu s tujimi časnikarji. Sporočilo o vojni napovedi pripisuje državam trojne zveze napadalne namene ter načrte za osvojitve sveta. Vojno stanje med Čangkajškovo Kitajsko ter med državama Osi se je začelo 9. decembra popolnito.

Japonski cilji v Tihem, Indijskem in Južnem tečajnem morju

Tokio, 11. dec. s. Zastopnik pomorskega oddelka pri japonskem cesarskem vrhovnem poveljstvu je izjavil, da je japonska mornarica trdno odločena zagotoviti si letalsko nadzorstvo nad Tihim morjem, nad Indijskim in Južnim tečajnim morjem. S tem hoče doseči dva velika cilja: končati vojno na Kitajskem ter ustvariti napovedani novi red in blagostanje v vzhodni Aziji.

Ta zastopnik je pa vseeno izrekel opomin, da se mora Japonska pripraviti za dolgo vojno z Združenimi državami, četudi je japonsko brodogradnjo že strlo poglavito jedro ameriške pomorske sile na Tihem morju v nasprotju z ameriškim napovedmi.

General Wavell — angleški vrhovni poveljnik v Aziji?

Stockholm, 11. dec. s. Londonski dopisnik lista »Stockholms Tidningen« poroča, da misli angleška vlada zaradi japonskega posega v vojno zaupati vrhovno poveljstvo obrambe v tem delu sveta generalu Wavellu, ker pomeni japonski nastop resno grožnjo tudi proti angleškemu ozemlju pri Indiji. Vdor japonskih čet v Siam vzbuja v londonskih krogih veliko skrb, ker se boje, da bi z nadaljevanjem operacij Japonci mogli prerezati sleherni zvezo med indijskimi vojskami in med četami maršala Čangkajška.

Obsodba v vohunski razpravi v Sofiji

Sofija, 10. dec. AS: Vojaško sodišče v Sofiji je izrekel razsodbo v razpravi proti skupini vohunov in nasilnikov, ki jih je vodil bivši angleški vojaški ataše v Sofiji polkovnik Ross. Vojaško sodišče je Rossa v odsotnosti in oba Fran-

nastopanju na najbolj različen točkah. Delovanje japonske vojske in mornarice se more primerjati z nemškimi bliskovitimi akcijami. Japonska mornarica zdaj šteje polovico angleškega in ameriškega brodograja, če sta združeni, toda to nesorazmerje izpolnjuje duh, ki preveva bojovnike, duh, ki je v teh dneh vojne z Anglijo in Združenimi državami že dal pomembne dokaze.

Posvet med grofom Ciano in podpredsednikom francoske vlade admiralom Darlanom v Turinu

Turin, 11. dec. s. Včeraj sta zunanji minister grof Ciano ter admiral Darlan, podpredsednik francoske vlade in zunanji minister imela v Turinu razgovor.

Nemško odlikovanje generaloma Basticu in Gambari

Rim, 11. dec. s. Vrhovni poveljnik oboroženih sil v severni Afriki general Bastico ter načelnik glavnega stana pri vrhovnem poveljstvu teh sil general Gambara sta dobila odlikovanje nemškega železnega križa. Po Hitlerjevem nalogu in v njegovem imenu jima ga je nekje na bojišču izročil poveljnik nemškega afriškega zbora general Rommel.

Dnevna zapoved fašistovski mladini

Rim, 11. dec. s. Tajnik stranke in vrhovni poveljnik GILL-a je izdal naslednjo dnevno zapoved: Liktorska mlada! Uradno vojno poročilo št. 353 navaja bataljone mladih fašistov prostovoljcev, ki se v bitki za Marmariko bore z »zgodno vzhajajočo in hrabrostjo«. Črne srjace ponosno pozdravljajo te tovariše, ki z neustrašljivim zagonom znova potrjujejo junaško izročilo fašistovskih oddelkov in legij. V imenu vse fašistovske mladine ti prostovoljci z žrtvijo in krvjo pečajo gorečo gotovost o zmagi.

Vesti 11. decembra

Japonska vojna napoved jasno poudarja, da smatra Japonska za svoj sovražnik le Ameriko in Anglijo in nima sovražnih namenov proti tistim državam, ki razumejo japonske nagibe. Japonska tudi nima sovražnih namenov proti ženam in otrokom in proti tistim, ki niso bojevnik, je izjavil včeraj zastopnik japonskega mornariškega poveljstva.

Japonska letala zadnje dni neprenehoma bombardirajo angleško oporišče Hongkong ob vzhodni kitajski obali. Po uradnih poročilih je bila tam povzročena huda škoda.

Angleški poslanik v Siamu je včeraj izročil tamšnjam vladi ultimatum.

Po najnovejših nemških uradnih podatkih sta nemško letalstvo in mornarica od začetka vojne dozdaj potopila za 14 in pol milijonov ton angleških trgovskih ladij. To je več kakor polovica brodograja, ki ga je ob začetku vojne imela Anglija in četrtnina vsega trgovskega brodograja na svetu.

Za vrhovnega poveljnika japonske obrambe je bil imenovan knez Higašikumi.

Sovjetske izgube dozdaj okrog 10 milijonov vojakov — Vsega skupaj uničenih 121 velikih enot

Berlin, 8. dec. s. Natančni računi, izjave ujetnikov in zaplenjene listine so dokazale, da znašajo sovjetske izgube v oktobru razen manjših mešanih enot še 85 celotnih pehotnih divizij, 10 oklepnih divizij, 8 konjeniških divizij, tri planinske divizije, 11 oklepnih brigad, 1 pehotna brigada, vsega skupaj torej 118 velikih sovjetskih enot. Po tem takem znašajo boljševiške izgube od začetka vojne na vzhodni fronti: 401 divizija in 20 brigad.

Za boljševiško poveljstvo pomeni uničenje teh 421 velikih enot, če upoštevamo tudi pobeglece, bolnike in ranjence na vseh odsekih fronte ogromna številka 10 milijonov vojakov.

Nemčija zavrača novice o poskusih za mir s Sovjeti

Berlin, 11. dec. s. Z ozirom na članek sovjetskega glasila »Pravda«, ki govori o nekakih nemških tipanjih, katerih namen je ugotoviti, če bi bilo mogoče priti do miru s Sovjetsko Rusijo, izjavljajo na nemškem pristojnem mestu, da gre pri tem najbrž za živo željo sovjetskega vlade. Zaradi tega ni odveč ponoviti še enkrat, da se Nemčija z boljševizmom ni nikdar pogajala in se tudi ne bo. Boljševizem se mora uničiti in bo uničen, to je in bo ostal cilj Nemčije ter njenih zaveznikov.

coza Gervillera in Gosslinga obsodilo na po 10 let ječe. Neki drugi obtoženec je bil obsojen na tri leta ječe, vsi drugi pa so bili oproščeni. — Državni tožilec je zahteval smrtno kazen za polkovnika Rossa, za oba Francoza in za nekega drugega obtoženca, visoke zaporne kazni pa za vse druge obtoženca.

Pred tržaškim sodiščem imajo besedo zagovorniki

Trst, 10. dec. s. V današnjem nadaljevanju procesa proti slovenskim nacionalistom in teroristom pred sodiščem za zaščito države so nastopili zagovorniki z obrambnimi govori.

Odvetnik Buda iz Trsta, ki brani Bobka, pokaže sodnikom dve zdravniški sprichi, iz katerih je vidno, da so nekateri obdolženčevi sorodniki vdani hudemu alkoholizmu.

Rimski odvetnik Cassinelli, zagovornik dela skupine zagovornikov, to je Bobiča, Čermelja, Čoka, Lovrenčiča, Kukanja, Sardoča, Tute in Vuka, razlaga svoj zagovorni predmet pod trojnimi vi-

dikom: psihološkim, zgodovinsko-pravnim in dokaznim. Zaničuje, da bi mogli govoriti o družbi, in zaničuje, da gre za propagando na zasebno ali javno pobudo. Zatrjuje, da večina podatkov in dokazov, na katerih slonijo glavne obtožbe, prihajajo iz izjav drugih obtožencev, ki so iz obtožencev postali tožniki. Na izjave takih tožnikov pa se ni mogoče docela zanesti.

Nato govori odvetnik Bologna, ki brani Sosia in Bolsia. Pobija obtožbe, ki se nanašajo na njegova obtožena.

Na jutrišnjem zasedanju se bodo nadaljevali zagovori branilcev.

Razširjena in izenačena poštna služba

bo uvedena z 18. decembrom na 32 glavnih poštah Ljubljanske pokrajine

Z 18. decembrom bodo vsi poštni uradi v Ljubljani razširili in izenačili z drugimi italijanskimi pokrajinami poštno službo z nakaznicami s tem, da bodo uporabljali italijanske obrazce z dvojezičnim besedilom.

Z istim dnem bodo glavni poštni uradi v spodaj navedenih krajih začeli opravljati s kraljevino kakor tudi v ljubljanski pokrajini italijansko službo tekočih računov, ki ne bo imela nič skupnega s prej obstoječimi tekočimi računi bivše Jugoslavije. Ti slednji uradi pa bodo vseeno opravljali to službo, toda zanje bodo vodili posebno računovodstvo v njihovih odnosih z Ljubljansko pošto hranilnico.

Za opravljanje italijanske službe tekočih računov bo Ljubljanska pokrajina dodeljena glede knjigovodstva tržaškemu uradu tekočih računov.

V istem mesecu pa do dne, ki bo pravčasno določen in sporočen, bodo glavne pošte opravljale s kraljevino Italijo ter v pokrajini sami tudi italijansko hranilniško službo in posle s poštnimi boni. Za prej obstoječe hranilnice bivše Jugoslavije bo veljalo isto kot pri tekočih računih.

Službo hranilnih knjižic na donositelja (ne na naslovljenca) bo začasno opravljal samo glavna pošta Ljubljana I.

Poštni boni zaenkrat ne bodo smeli presegati vsote 5000 lir in bo takšne smela izdajati samo glavna pošta Ljubljana I.

Poštni uradi, ki so prikladni za italijansko službo kakor bo ustanovljena, so:

1. Cerknica, 2. Črnomelj, 3. Devica Marija v Polju, 4. Grahovo pri Cerknici, 5. Grosuplje, 6. Kočevje, 7. Kostanjevica pri Krki, 8. Gornji Logatec, 9. Spodnji Logatec, 10. Ljubljana I (centrala), 11. Ljubljana II (kolodvor), 11. Ljubljana III (Šetnjakovski trg), 13. Ljubljana IV (Poljanska cesta), 14. Ljubljana V (Zaloška cesta), 15. Ljubljana VI (Cesta 29. oktobra), 16. Ljubljana VII (Celovška cesta 81), 17. Ljubljana IX (Tyrševa cesta 62), 18. Lož, 19. Metlika, 20. Mokronog, 21. Moste pri Ljubljani, 22. Novo mesto, 23. Planina pri Rakeku, 24. Rakek, 25. Ribnica na Dolenjskem, 26. Sordražica, 27. Stari trg pri Rakeku, 28. Trebnje, 29. Velike Lašče, 30. Vič pri Ljubljani, 31. Vrhnika, 32. Žužemberk.

Pošta Ljubljana VIII (Dolenjska cesta 22) za to ni pripramena, ker ni glavni urad za sprejemanje.

V bližnji bodočnosti bodo vsi ti novi posli razširjeni tudi na neglavne poštne urade (sprejemne).

Pouk italijanske književnosti na ljubljanskem vseučilišču

Ljubljana, 11. dec.

Vsak četrtek ob 16 h v veliki dvorani vseučiliške knjižnice prof. Bartolomeo Calvi s turinskega vseučilišča, ki predava italijansko književnost na filozofski fakulteti ljubljanske univerze, imel na svojem tedaj predavanju v slovenščini in bo govoril o temi: »Sestavni elementi Dantejevega pesniškega sveta«.

Znani profesor bo nadaljeval s svojimi predavanji po naslednjem urniku: ponedeljek od 15 do 16 in ob sredo od 16 do 17 v poslojpu vseučilišča v balkonski dvorani; ob torkih od 14 do 15, ob četrkih od 16 do 17 v veliki dvorani vseučiliške knjižnice; ob petkih od 16 do 18 v romanističnem seminarju. Pri prvih dveh predavanjih se bo bavil z italijansko književnostjo, v naslednjih dveh dneh bo bral in razlagal posamezne odstavke iz Divine Comedie s posebnim ozirom na življenje pesnika Danteja, zadnji dan pa bodo vaje v predavanju v italijanščino in iz italijanščine.

Istočasno bodo začeli s tedaj italijanskega jezika lektorji prof. dr. Attilio Budrovich, prof. dr. Valeria Grohar Rorato, prof. dr. Nerea Degrossi in prof. dr. Aldo Franchi in sicer na juridični, filozofski, medicinski in bogoslovni fakulteti.

Sloviti profesor Eugenio Thesider Dupre z rimskega vseučilišča, ki je bil imenovan za profesorja za italijansko zgodovino na filozofski fakulteti, pa bo začel s predavanji po božičnih in novoletnih počitnicah.

Posvetovanje Zveznega tajnika s pokrajinskimi nadzorniki

Ljubljana, 11. decembra.

Včeraj je imel Zvezni tajnik posvetovanje s pokrajinskimi inšpektorji. Navzoči so bili zvezni podtajnik, zvezni podpoveljnik GILL-a, zaupnica ženskega fašista, načelnik pokrajinskega urada za prehrano, tajnik fašistovske stranke in načelnik zvezne upravne službe.

Poročal je inšpektorjem najprej o političnem in gospodarskem položaju, nakar so razpravljali o načelih strankinih organizacij. Zvezni tajnik je dal točna navodila in smernice za bodoče delo, ki ga je treba opraviti, zlasti pa se za delo GILL-a, fašistovske stranke in dela za kmečke gospodinjine in delavke na domovih.

Zvezni tajnik je poleg tega proučil položaj raznih občin s posebnim ozirom na dobavo najpotrebnejših živil in na nadzorstvo nad cenami. Potem je dal navodila za odprto šolskih kuhinj v občinah Ljubljanske pokrajine, za proslavo »Materinskega in otroškega dneva« in za prireditev fašistične »Befane« (6. januar).

Slednjič je razložil delovanje občinskih podpornih ustanov, ki so jih pred kratkim ustanovili.

Sestanek se je začel in končal s pozdravom Duceju.

Važno posvetovanje v Črnomlju

Ljubljana, 11. decembra.

9. decembra je bilo v Črnomlju posvetovanje, ki so se ga udeležili vsi voditelji podpornih središč in šol iz črnomeljskega okraja.

Na posvetovanju, ki mu je predsedoval inž. Emilio Cassanego, pokrajinski inšpektor ter predstojnik urada za pomoč pri zveznem poveljstvu GILL-a, so dali točna navodila glede pravilnega funkcioniranja zimske pomoči italijanske liktorske mladinske organizacije iz Ljubljanske pokrajine. Razložili so tudi velik pomen dela, ki ga je ta organizacija v zadnjem času izvedla.

Zvezni podtajnik na Brezovici

Ljubljana, 11. decembra.

Po naročilu zveznega tajnika je zvezni podtajnik včeraj pregledal podporno središče fašistovske stranke na Brezovici, kjer je obiskal sedež tamkajšnje fašistovske stranke ter se na lastne oči prepričal, kako dela. V imenu Zveznega tajnika je potem dal navodila za bodoče delo in za okrepitev strankinih organizacij.

Za izboljšanje državnega cestnega omrežja

Pod predsedstvom ministra za javna dela se je danes zjutraj v Rimu sestel upravni svet avtonomne družbe za drž. cestna dela, ki je pregledal in odobril proračun za finančno leto 1942-43, izdatke v finančnem letu 1940-41, številne načrte za izboljšanje državnega cestnega omrežja in zgradbo važnih novih cest. Med temi je tudi cesta Nurra med Sassarijem in Riomannujem in načrti za Jonsko obalo.

V treh vrstah...

S 1. decembrom so v kandijski bolnišnici prepevali dopoldansko obiskovanje bolnikov.

Kočevarji iz Podstenice nad Poljanami so se dne zapustili svoje stare domove in se preselili v nove.

Pretekli dne se je začel tudi šolski pouk na novomeški meščanski šoli.

Okoliš krmeljske pošte tvorijo zdaj ti-le kraji: Krmelj, Polje, Gabrijelje, Brinje, Dunaj, Jesenice, Nova gora, Raj, Štrašperk in pa Zabajak.

Novi koroški gauleiter dr. Rainer je v nedeljo obiskal svojo rodno vas St. Vid ob Glini. Sprejeli so ga zelo slovesno.

50 učiteljev in učiteljic iz Celovea je prišlo pred dnevi v veliki hotel v Martuljku, kjer so bili dva dni in so imeli razna strokovna predavanja. O kreparskih žebjarjih in njihovih izvrstnih izdelkih je prinesel daljši članek tudi neki ugledni nemški list.

Šolski voditelji pujskega okraja so se te dni zbrali v pujski glavni šoli, kjer so imeli veliko zborovanje. Na zborovanje je prišlo 50 voditeljev.

V Tančji gori pri Dragatušu si je zlomil desno nogo posestnik Mihael Matkovič, ko se je vrčal iz gozda. Prepeljali so ga v bolnišnico.

Drugi novi most čez Sajevec, o katerem smo poročali pred dnevi, bodo zgradili v isti širini, kot je prvi most. Tako je ustrezno želji domačinov.

Kakor smo poročali, je padel strojevodja s črnomeljskega vlaka in se hudo poškodoval. Naj-

Una macchina per scrivere munita di carrello a duecento spazi, costruita con modernissimi criteri atti a rendere pratico, veloce e leggero anche ogni più complesso lavoro di fatturazione e la nuova

Pisalni stroj, z dolgim vozom, najmoderneje precizne konstrukcije, praktičen in lahek, služi za vsa tudi težja in obsežnejša pisarniška dela

Zveresi MOD. S200

Rappresentante esclusivo per la Provincia di Lubiana:

A. KOVAČIČ

Prešernova ul. 44 Tel: 26-36 prej Ivan Legat

S Hrvaškega

Poglavar hrvaške države je poslal predsedniku Finske čestitke z željo za srečno bodočnost junaka finskega naroda.

Po vseh večjih hrvaških krajih bodo zdaj izbežene posebne table, kjer bodo lahko ljudje brali dnevne časopise.

Velika šola trgovske akademije v Karlovcu je te dni prišla pod streho. Zdj bodo licitacije za notranjo opremo šole.

Graditev velikega nasipa ob Savi od Brčkega pa do Bosanskega Samca so zdaj ustavili in bodo z deli nadaljevali zgodaj spomladi.

V Petrinji bodo začeli spet s topom naznanjati poldan kot je bilo že pred davnim časom v navadi.

V Metkoviškem zalivu je letos sila veliko divjih rac. Obeta se obilen lov.

V Metkoviću so zadnje čase razdeljevali petroleje pridelovalcem tobak, ki svoje delo opravljajo najrajši zvečer. Na vsako izkaznico so dobili po liter petroleja.

Ojska občina je nakazala 500 kun siromakemu trgovskemu pomočniku, katerega žena je te dni v drugo rodila dvojčke.

Bolgarski vseučiliščniki so praznovali te dni v Zagrebu praznik sv. Klementa.

Na podlagi zakona o notranji upravi, ki je izšel v hrvaški državi, je prepovedano uporabljati vsako maslo in točeno smetano. Prepoved velja za vse kavarne, slaščičarne, mlekarne in okrepevalnice sploh.

Hrvaški živinozdravniki so imeli zadnjič svoj redni letni občni zbor.

V Zagrebu so sklenili na mestnem magistratu, da bodo otroci odslej dobivali po pol litra mleka na dan, starčki etari nad 60 let pa po 3 decilitre. Mleko bodo dobivali le na posebne nakaznice, ki jih bodo uvedli po novem letu.

Enotne cene za enotno obutev so uvedene na Hrvaškem. Prav tako so določene cene za popravilo čevljev.

Z jaslicami zajamemo prebogato zalogo božične blaženosti v našo sobo. Ali jih že pripravljate? Če le utegnete, preskrbite si še lepi preročnik »Delajmo jaslice«, ki vam bo sedaj dal vsa potrebna praktična navodila za postavljanje, v božičnih dneh pa vam bo nudil vsak dan lepih verskih misli in pobud. — 100 strani, 38 slik — cena samo 8 lir. Knjigo dobite v Ljudski knjižnici, v Novi založbi, podružnici »Slovenca« na Miklošičevi cesti in v Mladinski založbi.

Vse obiskovalce koncerta APZ opozarjamo, naj zasedejo svoja mesta že nekaj minut pred začetkom koncerta. Začetek koncerta bo točno ob pol 7. APZ prosi zatorej za točnost, da ne bodo zamudniki motili izvajalce in ostale poslušalce.

Naznanjamo, da je prečastiti gospod

ANTON VILMAN

župnik v pokouju

v 75. letu starosti in 50. letu mašništva odšel včeraj ob 4 popoldne, pre-

viden s svetimi zakramenti, k Bogu po večno plačilo.

Pogreb dragoga pokojnika bo v četrtek, 11. decembra ob 16 iz zavetišča

sv. Jožefa. — Slovesni Rekvjem bo v sredo, 17. decembra ob pol 8 zjutraj

v cerkvi sv. Petra.

Priporočamo gospoda v pobožno molitev in blag spomin.

Ljubljana, dne 10. decembra 1941. Sorodniki.

Earl Derr Biggers

ČRNA KAMELA

15

»Shelah Fane mi je s parnika brzojavila, da jo bom tukaj dobil. Mr. Jaynes ji je verjetno ponudil roko in glede te stvari je hotela izvedeti za moje mnenje. Že dolgo je, odkar se je začela zaradi vsake stvari zatekati k meni po nasvet. Ljubila je Jaynesa — prav gotovo bi ga rada poročila — toda bala se je nečesa, kar bi ji utegnolo bodočnost vsak hip zagreniti. Bala se je, da ne bi nekega dne odkrili, kako presunljiva skrivnost jo je več kot tri leta tlačila.«

»Kakšna skrivnost?« je silil vanj Chan.

»Danes zjutraj,« je nadaljeval Tarneverro, »ste mi govorili o Dennyju Mayju, ki so ga nekako pred tremi leti našli mrtvega v njegovem stanovanju. Nihče ni znal takrat najti morilca. Edinole Shelah Fane je vedela, kdo je umoril Maya. Ona je bila ravno usodnega večera pri običajnem obisku v njegovi hiši. Ko je nenadoma zazvonilo, se je naglo skrila v stransko sobo. Videla je, kako se je dejanje odigralo. Vse to mi je danes zjutraj priznala. Vrh tega je tudi pripovedovala, da se morilec Dennyja Maya ta čas nahaja v Honolulu.«

Chanove oči so se zablikale. »Vam je navedla ime?«

Tarneverro je odmahnil z glavo.

»Zalibog, ne! Ni hotela, in jaz sem se izogibal temu, da bi jo silil. Razlogi, zakaj je skozi vsa leta molčala o tem strahotnem dogodku, so čisto naravni. Prav gotovo bi škodovali njenemu ugledu. Ker pa se je vselej pojavljala možnost, da bo umor odkrit, se je obotavljala poročiti moža, ki jo je resnično ljubil, da ga ne bi nekoč spravila v neprijeten škandal.«

»Popolnoma razumljiv razlog,« je pritrdil Chan. »In vi ste jo v tem še podprli?« Ko je vozil proti domu Shelah Fane, je zadržal vozilo, ni pa pokazal znaka, da bi izstopila.

»Naravno je, da sem tako storil,« je odgovoril Tarneverro. »Predvsem pa sem ji nujno svetoval, naj breme vendar enkrat zvali s sebe, da bo našla mir. Zagotavljal sem ji, da je prav nobena policija sveta ne bo kaznovala za njen dolgoletni molk v primeru, če bi prostovoljno imenovala ime krivca. Ali nisem imel prav?«

»Kolikor jaz vem, da,« je pritrdil Charlie.

»Predlagal sem ji, naj zaenkrat Jaynesa odkloni in naj najprej izpolni svojo dolžnost do človeštva. Rekel sem ji, da smatram za nesposobno poročiti se prej, dokler se proti nevarnosti njeni sreči. Če jo Jaynes resnično ljubi, jo bo navzlic vsemu temu poročil. Če pa je ne ljubi zadosti iskreno, potem je pa itak boljše, če zdaj naredi križ čez vso ljubezen.«

Izstopila sta in obstala pod ogromnim starim figovim drevsom. Charlie je preizkušajoče opazoval obraz svojega spremljevalca. »In če bi je Jaynes potem ne poročil?« je rekel počasi.

Tarneverro je skomiznil z rameni. »Tu ste na napačni poti. Jaz sam nisem gojil nobenega globljega zanimanja za Shelah Fane. Toda čutil sem v sebi preveč odgovornosti za to stvar. Priznanje je bilo najvažnejše. Mislil sem tudi, da je za lastno srečo neizogibno potrebno, da se odvali ta kamen od srca. Silil sem jo, naj javno objavi morilčev ime.«

»Pa se je vdala?« je vprašal Chan.

»Ne takoj. Mislil na to jo je spravila v velik strah. Obljubila mi je sicer, da bo vse temeljito premislila do danes zvečer. — Napišite kratko izjavo, ki naj vsebuje ime storileca — sem ji svetoval — in oddajte mi jo danes zvečer. Jaz bom potem storil vse, da vam vso stvar olajšam. Precej gotov sem si bil, da bo to tudi storila, sicer bi tudi vam o tej stvari niti besedice ne omenil. Da, da, prav gotovo bi to tudi dosegel, toda zdaj, zdaj...«

»Zdaj,« je rekel Chan, »je morilec Dennyja Maya za zme-

rom zaprl njena usta.«

»Tako je.«

»Toda, odkod je izvedela tista oseba, da je hotela Shelah

»Tudi jaz tega ne bi znal povedati,« je odvrnil Tarneverro. »Sicer se nahaja pred mojo sobo balkon, toda mislim, da je to precej neverjetno. Ali pa je Shelah govorila s storilecem in mu, ali ji, povedala, da ne more molčati. Ta stvar je podobna prvi. Bila je silno neprevidna in podvržena izbruhom.«

Stopila sta do hiše. »Gospod komisar, upam, da vam bodo moja pojasnila kolikor toliko koristila. Zdj veste za razloge, in to naj Vašo preiskavo olajša. Verjemite mi, da bi vam rad pri vsaki stvari stal ob strani. Bolj kot vam, je meni do tega, da izvem za ime morilca Shelah Fane.«

»Vaša pomoč mi bo zelo dragocena,« je vljudno odvrnil Chan. »Ali vam nisem že zjutraj rekel, da ste vi sam prvovrsten detektiv? Niti sanjati si nisem upal, da bova v tako kratkem času z ramo ob rami skupaj delovala.«

Jessop je odprl vrata in ju odpeljal v sobo, kjer so sedeli zakonski par Ballou in Van Horn ter vsi topo molčali. Charlie je pozorno premočrilo malo skupino, ko je tedaj za njim v sobo stopil Jimmy Bradshaw.

»Halo, Charlie,« je rekel polglasno. »Tukaj vas nujno potrebujemo! V utici desno tam čez trato! Takoj, ko smo zločin odkrili, sem zaklenil vrata. Tukaj je ključ.«

»Vi ste prebrisan deček,« je izrazil priznanje Chan. »To je stvar, na katero povsod ponavadi pozabijo, ki bi jo pa vsi morali vedeti.« Tedaj se je obrnil k ostalim. »Samo po sebi se razume, da ne sme nihče izmed gospode zapustiti hiše brez mojega dovoljenja! Mr. Tarneverro, bi me li pospremili?«

Brez besede sta oba odšla čez travnik, ki ga je s srebrnimi žarki božal mesec. Chan je prvi stopil na stopnice in odklenil vrata, medtem ko mu je Tarneverro obito oklevajoč sledil.

Detektiv je pokleknil zraven igralnega trupa in se potem počasi z rahlim glasom obrnil na Tarneverro. »Že dolgo se bavim s tem žalostnim poklicem, pa moj naravni občutki še vedno niso onemeli. Žal mi je za to žensko. Nikoli prej je nisem videl, pa mi je zanjo neizmerno žal.« Vstal je. »Črna kamela je danes ponoči pokleknila pred glavna vrata,« je pristavil.

Redko katera posestva pridejo na boben V novembru 42 nepremičnin prodanih za 1,478.633 lir

Ljubljana, 11. decembra.

Ko besne vsenaokrog po vsem svetu do globin naše duhovno in gmotno življenje pretresajo viharji, je skoraj v našem ozkem gospodarstvu utihnil boben, ki je v starih, patriarhalnih časih oznanjal občanom žalostno pesem, da pride ta in ta kmetija, v mestu ta in ona hiša na javno sodno dražbo. V tistih časih, ko se ni bilo dnevno časopisje na taki višini, ko ni bilo objavljane raznih razglasov in ukrepov oblasti na tako moderen način organizirano, je imel boben važno funkcijo. Občinski organi, v Ljubljani mestni stražniki, so hodili z bobnom po vaseh in klicali ljudi skupaj, da so jim naznanjali važne razglase, tako tudi odločbe sodišč glede javnih dražb, da je prišla kaka kmetija na kant. V Ljubljani je svojčas zelo slovel mestni stražnik Erjavec, ki je znal na zelo originalen način bobnati in ljudem oznanjati županove sklepe in uradne razglase. Navadno je z močnim basom zapel: »Slav-no-o-o občinstvo! — Razglas!...« Zadnje besede je sila dolgo zategnil. Nato v nemščini: »Hochverehrtes Publikum! — Kundmachung!« Tako je boben prišel v naše izrazoslovje in v prenesenem pomenu za »dražbe«.

Zanimivo je, da so sedaj sodne javne dražbe posestev in hiš v mestu in okolici zelo redke. Redki so še sodni sklepi glede dražbenega postopanja in na sodišču v pritličju so sedaj navadno objavne deske prav prazne. Tudi realne eksekucije, s katerimi se upniki vknjižujejo za svoje terjatve na posestva dolžnikov, so redke. V novembru n. pr. je bilo zaznamovanih le 8 predlogov za prisilno vknjižbo zastavne pravice v varnost terjatev v skupnem znesku 54.243 lir, poleg tega pet za terjatve v dinarski valuti za 27.938. Za uvedbo dražbenega postopanja je bilo podanih pri okrajnem sodišču 15 predlogov, od teh je bilo 10 predlogov za terjatve v lirah, namreč 58.754 lir in pet za 67.315 din. V novembru pa je bilo ustavljenih 24 že od sodišča dovoljenih dražb raznih posestev v okolici in mestu. V 8 primerih je šlo za terjatve skupno 49.147 lir in v 16 za skupno 166.844 dinarjev. V novembru ni bila na dražbi nobena nepremičnina prodana.

V novembru je zemljiškoknjižni urad zaznamoval 42 kupnih pogodb za celotno kupno vrednost 1,478.633 lir. V prvih desetih dneh decembra pa je bilo zaznamovanih 22 kupnih pogodb za celotno vrednost 773.000 lir. Med drugimi večje kupne pogodbe.

Kienbauer Friderika roj. Tönnies, soproga generala v Linzu, inž. Gustav Tönnies v Ljubljani in

Friderika Tönnies roj. Breger, stavbenikova vdova v Ljubljani, so prodali Mariji Klautovi, zasebnici v Ljubljani, Gosposvetska 4, nepremičnino vl. št. 92 k. o. Gradiško predmestje, obstoječe iz parcele št. 86-6 travnik v izmeri 2224 kvadr. m za 101.414.40 lir. — Kvadratni meter je bil po 45.60 lir.

Hauptmann Stanko, mizarški mojster v Ljubljani, Ciglarjeva ulica 34 je prodal Mariji Sršenovi, upok. učiteljici v Ljubljani, Andreasova 12, nepremičnino vl. št. 356 k. o. Moste (hiša št. 34 v Ciglarjevi ulici) za 55.000 lir.

V tramvajski pedagoški šoli...

Ljubljana, 4. decembra.

... in tako se je zgodilo, da so ljubljanski tramvajski vrhovi sklenili svoje tramvajске odjemalce poslati v neke vrste umnega gospodinjstva šolo in jih skušajo vzgojiti v vzorne izpolnjevalce tramvajskih dolžnosti. Toda to ni tako lahka stvar kakor zagnati kamen čez Ljubljanico. Delati je treba v rokavicah, kar pa ni tako težko, ker za rokavice ni treba odrajtati pik.

So pa zato druge, težje stvari. Kajti tramvajski odjemalci so karte plačali in kar Ljubljancem plača, to misli, da je njegovo in se ne sme nihče več vtikati v te stvari. Tramvaj je neke vrste trgovska zadeva in je treba z ljudmi previdno delati. Značilna lastnost Ljubljancem je, da znajo premalo fizike, čeprav delajo vse sorte fizikalne eksperimente. Ne dajo si dopovedati, da dve telesi ob istem času ne moreta biti na istem mestu. To vedo samo tisti, ki so njega dni dobili v tem vprašanju cvek. Teh je pa za vzdrževanja reda na tramvaju vse premalo. To pa dokazuje spet, da so Ljubljancem bili včasih odprte glave. Lepa lastnost, ki se podeduje, ali pa ne. Slehernik, pa ne tisti iz Hoffmannsalove igre, ampak sleherni Ljubljane, ko vstopi, se ustavi v »kadilnem salonu« in si prižge cigareto, čeprav se nikdar v življenju ni kadil. Od tam ga ne spravi nobena sila. V medtem spominu na svetlo pismo se spomni, da je enkrat bral ali slišal, »da je kamela šla skozi šivankino uho«. Tako mislijo vsi, ki se ustavijo v »kadilnem salonu« in z logiko pravega severnjaka skle-

Novice iz Države

Reško pristanišče na razpolago madžarski trgovini. Med madžarsko donavsko paroplovno družbo in družbo pristaniških skladišč na Reki je bil sklenjen sporazum, na podlagi katerega so nekatera pristaniška skladišča na Reki dali na razpolago madžarski trgovini. Madžarska družba bo na Reki ustanovila tudi lastno podružnico.

Znamke v spomin na 2.000 letnico rojstva Tita Livija. Da bi dostojno proslavili dvatisočletnico rojstva slovičnega rimskega zgodovinarja Tita Livija, so zdaj izdali v Rimu posebno serijo poštinskih znamk v vrednosti od 0.20 do 1 lire. Prodajali jih bodo po vseh poštinih uradih v kraljevini od 13. t. m. do 31. decembra prihodnjega leta, veljavne pa bodo za frankiranje pisemskih pošilk do 31. marca 1943.

Koledar

Danes, četrtek, 11. decembra: Damaz, p.
Petek, 12. decembra: Aleksander.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarnice: mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9; mr. Ramor, Miklošičeva c. 20; mr. Murmayer R. Sv. Petra c. 78.

Koncerti Akademskega pevskega zbora so bili vedno najbolj priljubljeni vokalno-glasbeni dogodki v Ljubljani. Zato bo brez dvoma koncert APZ v petek 12. t. m. privabil vse ljubitelje lepe pesmi in petja v »Union«, kjer bomo slišali izbrane pesmi iz znanih koncertnih programov APZ.

Vračajoči se vojni ujetniki dobi pri denarnih zavodih objasnitve glede zamenjave dinarskih novčanic, ki so jih prinesli iz ujetništva. — Združenje denarnih in zavarovalnih zavodov.

Solske mape - zvezke - aktovke

kupite za božič

v ljudski knjigarni in pri Ničmanu

Opera pevka Ljudmila Polajnarjeva, ki je našemu občinstvu dobro znana iz svojih nastopov na koncertnem odru in v operi, je pri nas izredno pri- ljubljana, kar tudi v resnici zasluži, saj ima poleg umetniške ambicije tudi izredno lep in izvrstno šolan sopran. V ponedeljek, dne 15. t. m. bo nastopila skupno s pianisto Milo Dermovškovo na intimnem koncertu Glasbene Matice ljubljanske v Mali filharmonični dvorani. Iz naše zakladnice samospevov bo zapela štiri skladbe in sicer v prvem nastopu Pavčičevo II. Uspavanko in Kaj mi pravi ptiček, v drugem nastopu pa Ravnikov: Pozdrav iz daljave in Lajovčev Kaj bi le gledal, samospeve treh naših avtorjev, ki so v tej stroki prav gotovo prvaki naše glasbene literature. Poleg Ljudmile Polajnarjeve bo nastopila prvič na našem koncertnem odru pianistka Mila Dermovškova. O njej pa prihodnjič. Danes že opozarjamo na koncert dveh naših umetnic, ki bo v Mali filharmonični dvorani. Začetek točno ob pol 7 zvečer. Predprodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

Dogon živine. Prehranjevalni zavod sporoča, da bodo dogoni po naslednjem vrstnem redu: v torek 16. decembra v Novem mestu in Mokronogu; v sredo 17. decembra v Žužemberku in Stični.

Rdečemu križu so darovali: g. inž. Joško Kobi je daroval socialni sekciji Rdečega križa namesto venca na grob pok. g. Viktorja Medena 100 lir, prav tako isti sekciji še naslednji: g. dr. Janko Berce namesto venca na grob pok. g. Viktorja Medena 100 lir, Kmetška posojilnica Ljubljanske okolice v Ljubljani namesto venca na grob pok. g. Andreja Šarabona in pok. g. Viktorja Medena 3000 lir, g. Fran Pretnar, ravnatelj Mestne hranilnice v p. in soproga Jospina v počastitev spomina pok. g. Viktorja Medena 150 lir, g. dr. Fran Novak, minister v p., je daroval v počastitev spomina pok. g. Viktorja Medena 100 lir, g. inž. Evgen Stern iz Ljubljane je daroval v počastitev spomina pok. g. Karla Lušitzkega, revidenta bivše juž. žel., 300 lir. Plemenitim darovalcem najlepša hvala. — RK.

Po korenje naj pridejo vsi oni, ki so ga naročili pri društvu »Mali gospodar« ali pri »Zegozi« v četrtek in petek. S seboj naj prinesejo vreče in potrdilo o vplačilu. Korenje se bo delilo na prostoru Nabavljalne zadruge železničarjev v Šiški. Korenje lahko dobe tudi zamudniki, ki so člani omenjenega društva, oziroma zadrug.

Ljubljansko gledališče

Drama

Četrtek, 11. decembra, ob 17.30: »Bog z vami, mlada leta!« Red Premierski.

Petek, 12. decembra, ob 15: »Hamlet«, Di- jaška predstava. Zelo znižane cene. Izven

Opera

Četrtek, 11. decembra, ob 17: »Seviljski brivci«. Red Četrtek.

Petek, 12. decembra: Zaprti. Generalka.

(filozofska fakulteta), Zvonko Pirc (fil. fak.), Milan Komar (jurid. fak.), Jaro Kikelj (med. fak.), Peter Kalan (jurid. fak.), Ladislav Lavrenčič (inž. fak.), Aleks. Krašovec (jurid. fak.), Ivo Vadnjal (jurid. fak.), Gostidar Lončarič (inž. kem. fak.) in Ivanka Lavrič (fil. fak.).

Osnovanje vseučiliške organizacije je bilo dano že pred tedni, z imenovanjem vseučiliškega direktorja pa se bo delavnost povsod še znatno povečala. Kakšna bo bodoča delavnost vseučiliške organizacije, pa smo tudi v našem časopisu že pred časom podrobno poročali.

Imenovan je direktorij za vseučiliško organizacijo

Ljubljana, dne 10. dec.

Zaupnik vseučiliške organizacije je predlagal Zveznemu tajniku seznam z imeni podzupnika in članov, ki naj bi bili v direktoriju te vseučiliške organizacije. Seznam je bil sestavljen po prejšnjem posvetu z rektorjem univerze dr. Milkom Kosom. V direktorij so bili imenovani naslednji slušatelji ljubljanske univerze: kot podzupnik Zupce Franc (jurid. fakulteta), za člane pa: Janez Mahnič

Presso i più importanti uffici postali del Regno potete consultare gratuitamente il catalogo delle carte valori postali vendibili per collezione dall'Ufficio Filatelico dell'Amministrazione delle Poste e Telegrafi. Gli uffici suddetti accettano le richieste di acquisto di francobolli e del catalogo. Il prezzo del catalogo è di L. 4.— se acquistato direttamente nell'Ufficio Filatelico di Roma. Per la spedizione aggiungere L. 1.10 per l'interno del Regno e Colonie e L. 2.75 per l'Estero.

Pri največjih poštinih uradih Kraljevine si lahko brezplačno ogledate katalog poštinih vrednotnic, ki jih za kolekcije prodaja filatelistični urad Uprave Pošte in Telegrafa. Omenjeni uradi sprejemajo naročila za nakup znamk in katalogov. Cena kataloga je L. 4.—, če ga naročite neposredno pri filatelističnem uradu v Rimu. Za pošiljatev priložite L. 1.10 za Kraljevino in kolonije ter L. 2.75 za inozemstvo.

Igor Zagrebenec

Zavetje v pečevju

Odkriti ti ljudje zares niso nikoli, utešeni so od sosedov, ki so veliko mogočnejši že celo tisočletje, zato so se navadili potuhovati, te modrosti so se bili privadili zaradi svojega skromnega stevila. In tako so tudi obstali, pa kakor vse kaže, tudi še bodo! Marsikaj se je pri tem ljudstvu že izrodilo zaradi večnega strahu, ki ga mora prestajati. Zvestoba, vera, ljubezen. Tudi pri ludeh, ki so po svoji naruri pogani, ta strah udarja na dan. Potuhnejo se zaradi okolice, zaradi znancev in prijateljev, zaradi ljudi, ki bi jim utegnili škodovati, če bi se drugače vedli! Se to se pri tem ljudstvu včasih zgodi, da človek, ki je v jedru največji nejevernik in ki se v življenju nikoli ne bo mogel kje na prostem ali pa v tišini prazne cerkve pogovoriti z Bogom — razglasa svojo veljavo, vzgledno vero in navdušenje za božje kraljestvo s silo in bučanjem kakor tega ne bi mogla opraviti niti jerihonske trombe. Spet drugi pa, ki med tem ljudstvom veljajo za ohlapne, mlačne ali brezbožne, nosijo s seboj največjo nežnost, najbolj prirčno sinovsko razpoloženje do Očeta, za katerega velja, da je bil ustvaril svetove in nebo. Njih srca je težko razumeti, naju eden bi moral biti od ljudstva, v katerem žive in čigar sinovi so. Enega takega sem bil jaz sam srečal, še zdaj mi je hudo, da smo ga morali ustreliti. Tako se je pogovarjal z Bogom, zadnji večer pred smrtjo sva imela dolg pogovor, takrat mi je več

povedal in mi zraven tudi zaupal ljubezen, ki je lepše nobeden od nas Francozov, plemenitejša, nežnejša in bolj zaresna, nikoli nihče ne bo mogel doživeti. Vrag naj vzame te ljudi! Njihovi predniki so natikali na kolce tiste, ki so jih srečali na tej zemlji takrat, ko so jo prvič, s silo se je bilo to zgodilo — poselili. Ker jih je ostalo premalo, pri močnih valovih drugih ljudstev, ki so butala v te kraje, ko se še niso dobro spoznala, ali jim je bolj všeč ledeni, mrzlo jasni sever, ali pa široka, od sonca prebeljena in gorka južna dežela — ker jih je ostalo premalo, so se morali potuhnuti. Ali vendar nam ostane zagotovo ta živinska odporna sila, ta poslednja skrita misel, ki jo, stotisočkrat se upogibajoč in klanjajoč, skrivajo v sebi. Iz njih prav gotovo, verjemite mi, Poincaré nikoli ne bo mogoče napraviti kaj drugega! Ljudstvo je razen tega neverjetno bistro. Ker se ne more zatekati h kakšnim takim ciljem, da bi razširilo svojo zemsko posest na račun sosednih narodov, se je obrnilo drugam. Na to gleda, da se ne bi samo pozabilo. V notranjost je obrnilo vso pozornost. Kar naprej se izobražuje in poučuje. Na ta način ostaja budno, nobenemu geslu ga ne bo treba nikoli dramiti. Ker je pa tako izostrilo svoje notranje oko tudi pozablja, da je tak način življenja prav za prav v bistvu le brambarsamega sebe. Objestno postaja in posamezna umovanja se včasih začenjajo

zdeti kakor stvar, ki je v sami sebi že popolnoma zaključena. Odtod prihajajo kregi in tieta majhna, prav zares malenkostna gonjenja, ki nikdar ne gledajo pred seboj kakšnega določnega smotra, ampak le dvoboj, kjer gre za to, da se dokaže, kako je počenjanje ena plat: veliko bolj smotno in hkrati tudi bolj upravičeno kakor dela druge. Ta pes, ki se ne premakne z desak, na katerih se je bil začel, traja zmerom dalj — tudi dogodki, ki deželo zadenejo od zunaj, ga ne morejo ustaviti. Tod se zopet kaže ljudska žilica tega ljudstva. Če se že ne more uveljaviti na ven, ker je ljudi premalo, pa besni znotraj z isto togeto, kakor bi bila vihrala na ven, če bi bile sile zadosti velike. Ta narod prav gotovo ne bo nikoli zadel in nikoli ga nobena sila na svetu ne bo mogla zbrisati z zemeljskega obličja. Podoben je macesnu v plazju: res da je osmukan na tisti plati, kjer ga krivé plazovi in kjer se vanj z vso jezo poganja veter — žilav pa je le toliko, da čeprav nelep, prilagodljiv na videz in šibak, trmasto tiči v tla svoje korenine in po vsakem sunku, ki ga je bil prožno prestregel, spet enako prožno vzvratno svoje ravno, na pogled krhko in nezrelo deblo. Zanimivo pa se vam bo, dragi Poincaré, moralo zdeti še tole dejstvo: Ta narod, ves v misli na to, kako bi notranje stopnjeval svoje življenje, si iz tega takšnega življenja in njegovih uspehov postavi malika pokvečeno reč, h kateri konec kraja najlažje upirajo svoje svinske oči farizeji. Tako se vse izprevrže; rešiti je treba kulturo — to velja za nedotakljivo načelo. Svetohlavno zavijejo oči tisti, ki hodijo po čisto drugačnih, docela neiskrenih potih. Tako daleč

je prišlo, do tolikšne veljave je prišlo načelo samo, čeprav se je bilo izrodilo. Pa dajo svoj prispevek, neugodno zmote in sredi povsem drugačnih opravkov in želja. Te vrste ljudje se tako skrivajo, med narodom, ki menda edini nima kaj več judov, edini tem podobni. Taki so — pa če so še tako slabi in za svoj lastni prid zavzeti — od skupnega prepričanja, da je treba ostati tisto, kar čutiš — se tudi oni ne bodo nikoli ločili. Večina je resda tako zdrava. Vendar pa je le moči dobiti tudi med to malo trumo velike izdajale. To so ljudje, ki so bolj podobni živalim kakor človeškim postavam. Samo za to jim gre, kaj bodo še dobili, zraven k staremu, svetla, kako si bodo še pomagali, da bodo lahko boljše jedli — in pa — kaj bi utegnili sosedu, ki se mu tako dobro godi, konec krajev vendarle zadosti občutno škodovati. Ti gredo, pa nam prinesejo na nos vest o tem, kaj je bil kdaj počel, kaj čez nas govoril, kako se pretil. Včasih jih vzamemo zares in napravimo korake, ki se kažejo, drugi pa, kadar nas je volja — zdaj vam menda že lahko vse odkrito povem, dragi Poincaré, ki ete šele semkaj prišli — jih pa kar zapremo. V tem se medé, tisti pa, ki jim je bila njihova zloba namenjena, pa nemara nikoli ne bodo videli temnice. — Ne, ne! Dragi Poincaré! To vam je vražje ljudstvo in lahko vam rečem, zdaj, ko bom tu že skoraj šest let, ves čas mi je žal, da so me bili sem poslani in da mi niso pustili še naprej kazati korajže na polju časti in slave! Ne veste, kako nerad bom jutri opravil nalogo! Če bi Vi toliko časa živeli med temi ljudmi, bi vam nemara, čeprav ste zares še zelo mladi, prišlo na misel, da

prav za prav delate krivico ljudstvu, ki je bilo od naših, Napoleonovih, sil podjarmljeno. Če pa bi živeli med tem ljudstvom kaj dalj časa, bi se prav gotovo navzeli domotožja. Kamor pogledate, ne srečate prijaznega pogleda — razen morda, če se najdete s pijanim človekom. Ljudje v tem kraju so pa taki, da pojo svoje nežne pesmi takrat, kadar jim vino omoti glavo, pojo jih, pa sami med seboj. Tako si krepé prepričanje, da so tudi naven veljavni. In takrat so dobri kakor med. Najhujšega sovražnika bi objeli in ga poljubili, stotisoč izgovorov najdejo, da se mu približajo in da pa njemu stare zamere v pozabo. Tudi Vas, Poincaré, bi tako sprejeli, prav gotovo! Premalo časa ste se med njimi, zato mi nemara tega ne boste hoteli verjeti. Njihova prava stran pa je v potuhovanju in v tem, da se precej pobotajo, če kdo od zunaj pritisne na njih. Prav po tej lastnosti so neumljivi. V jedru mislijo vsi podobno, pa četudi se še med pritiskom klobno. Samo povečjte pritisk, pa boste videli, da moja trditve drži do črke! Dobro vem, kako so si podajali roke ljudje iz krajev, kjer smo preseljevali, kako zvesto so si gledali v oči vsi tisti, ki se prej niso mogli trpeti, da ne bi vsak, ki je minil sebi zoprnega, za njim pljunil! Nad take ljudi se jutri epravljam, moj dragi Poincaré! In povem vam, da mi ta reč ni prav nič všeč!

To in ono sta pozneje še preklenila v pogovoru.

Kar do večera sta se zasedela. Ko pa sta omagala, sama prijatelj v tujem kraju in vsa srečna, da sta se lahko pogovorila, sta se odpravila s sumečima glavama in šibkimi nogami spat.

Andrejčkov
Jože:

Žalost in veselje

Roman
v slikah

Risal Jože Beranek Besedilo priredil Mirko Javornik

238.

239.

240.

... Komaj sem bil star sedemnajst let, sem brž dobil visoko službo v ministrstvu. Čez dve leti sem znagla izgubil starše. Čeprav sem bil mlad, sem previdno gospodaril s podedovanim premoženjem. Imel sem edino to napako, da sem ljudem preveč zaupal ter videl na njih samo dobro. Prijatelji so bili mojemu naglemu napredku nevoščljivi. Hinavci so me sklenili pogubiti s častilakomnostjo, ki sem je dosti imel...

... V dvajsetem letu sem se spoznal z zalim, dobro vzgojenim, čeprav ubogim dekletom slavnega imena. Ni mi bilo do bogastva, hotel sem ženo, vredno, da uživa z mano srečo na zemlji. Angela je bila taka. Ob letu mi je povila zalega fantiča. To je bil up moje sreče. Tedaj je privihral v mojo domovino Napoleon. Srce me je bolelo, ko so po njej gospodarili tujci. To priliko so izkoristili moji hinavski prijatelji...

... Spodbujali so me, naj branim domovino in pravico pred tujcem. Delal sem to očitno, oni so me pa zdaj zatožili Francozom, da sem poglavar upornikov. 23. maja zvečer, to je bil najstrašnejši dan v mojem življenju...
Rašet je premolknil in debeli solzi sta mu zdrsnili po zagorelem licu. Dolgo je bil tiho in Aleš si ni upal motiti ga v žalostnem spominu, dokler ni sam spet povzel besede:

Japonska in njene petrolejske zaloge

Temeljite priprave — Ameriška prepoved uvoza petroleja je ni prav nič zadela — Japonska petletka za izdelovanje sintetičnega bencina

Ob izbruhu nove vojne v Tihem morju si človek nehote zastavi vprašanje, kako bo s preskrbo petroleja, mazilnih in letalskih olj, saj bi bilo vojskovanje v času modernih vojniš sredstev brez obilnih zalog dragocenega gonila že vnaprej obsojeno na neuspeh. To velja prav posebno za novo tihomorsko bojišče, ki bo zaradi svoje razsežnosti prav gotovo edinstveno v zgodovini narodnih borb. Brez dvoma je, da bodo pomorski in zračni spopadi bistveni v novi vojni med Združenimi državami in Japonsko. A ravno za tako vojskovanje je treba mnogo olja in zopet olja. Zato se je Japonska že po 1. 1937 temeljito začela pripravljati, da bi bila v tem pogledu lahko brez skrbi, zlasti ker je morala računati, da ji bodo države, ki so ji do zdaj pošiljale petrolej, lahko vsak čas ukinile dobavo.

Tako se je tudi res zgodilo. Leta 1940 namreč je Roosevelt spraval pod nadzorstvo ves izvoz petrolejskih izdelkov, kakor bencin za letala in mazilna olja, ki so bila namenjena v tako imenovane napadalne države, v resnici pa proti Japonski sami. Japonska pa je bila že pripravljena. Tokijska vlada je ustanovila mnogo podjetij za sintetični bencin in se s tem postavila na lastne noge.

Amerika prepovedala tudi izvoz surovega olja

Petrolejski družbi Standard Oil of California in Texas Oil Corporation, ki sta leta in leta preskrbovali Japonsko in Kitajsko s petrolejem, sta začeli načrtno zanemarjati naročila za Japonsko, čeprav je bilo vse določeno v pogodbah in se je japonska vlada zavezala, da bo plačevala v dolarjih in olja sama odvažala s svojimi cisternekami ladjami.

Po tem zgledu je začela delovati tudi angleška petrolejska družba Anglo-Iranian Oil, ki je še lani z japonsko vlado sklenila pogodbo za dobavo 1 milijona ton surovega petroleja. Od decembra 1940 pa do danes ni še dospela niti ena tona na Japonsko.

Podružnice vseh imenovanih petrolejskih družb na Japonskem so tudi začele delati japonski vladi velike težave. Niso se hotele pokoravati strogim odredbam za popis vseh zalog in so nazadnje sploh

prenehale z delom. Tako so se druga za drugo vse petrolejske družbe umaknile z Japonske, potem ko so bili vsi računi do zadnjega novčiča plačani.

Japonska je imela le še en vir: Holandsko Indijo. Japonska si je prizadevala, da bi z vlado v Bataviji prišla do ugodnih trgovskih pogodb glede dobave petroleja, a tudi ta je bila v vsem precej hladna, ker je sumila, da bo petrolej šel v Nemčijo.

Vse to dokazuje, kako so v enem letu pluto-kratske države kovalle obroč okrog Japonske, ki naj bi ji preprečil uresničitev njenih upravičenih težej. A rekli smo, da se je Japonska pripravila na to že od 1. 1936.

Petletka za sintetični bencin

Japonska se je takoj lotila velikega načrta za izdelovanje bencina na umeten način iz prosa, soje, trsnega sladkorja, premoga itd. Po petletki je bilo določeno, da bo Japonska do 1. 1942 morala izdelati polovico petroleja, ki ga potrebuje.

Številke dokazujejo razvoj petletke: celotna proizvodnja umetnega bencina, bencola in alkohola je 1. 1938 znašala 885.000 ton, 1. 1939 1.260.000 ton, v naslednjih letih pa je bil načrt že izpolnjen.

Japonska ima na otoku Sahalinu še precej izdatno ležišče olja, ki ga je vsa leta sem pridno izkoriščala. Sahalinski vrelci bi morali v letu 1942 dati 550.000 ton. V vseh teh letih pa je Japonska tudi marljivo nakupovala vsa mineralna olja, ki jih je mogla kje iztakniti.

Sveveda ni znano, kolikšne zaloge v vsem ima Japonska za svoje vojskovanje danes na razpolago, a lahko računamo, da si je po nemškem zgledu prikrbela nekaj milijonov ton petroleja, ki jih hrani v podzemskih skladiščih in napol odprtih prostorih.

Naj bo kakor koli že, gotovo je, da ima Japonska danes toliko dragocene gonilne snovi, da ji bo brez dvoma dovolj za vojne potrebe.

Zahtevajte povsod naš list!

Ladje iz tržaških ladjedelnic na Tihem oceanu

Kar neverjetno se zdi, pa je le res, kakor poroča »Centraleuropa«, da so začele pred kratkim voziti na progi Newyork-Filipini, tri nove motorne ladje za prevažanje sadja in mesa v zmrzjenem stanju in sicer »Doña Aurora«, »Doña Nati« in »Doña Aniceta«, ki so bile vse zgrajene v Trstu v »Združenih jadranskih ladjedelnicah«. So to ladje naj sodobnejšega tipa, ki jih ženejo švicarski Diesel-Gulzerjevi motorji s 120 obrati na minuto. Vsaka ladja ima kabine, v katerih je prostora za 12 potnikov. Največja možna hitrost je 17,35 vozlov. Na vsako ladjo se lahko naloži po 8.600 ton tovara.

Številni novi priseljenci v Sofiji

Število prebivalstva se je v bolgarski prestolnici Sofiji zadnje leto zelo dvignilo. Praviijo, da je naraslo od lani kar za 50 do 60.000. Po veliki večini so to ljudje — piše »Donauzeitung« —, ki so se v Sofijo preselili iz novih, Bolgariji priključenih dežel, kakor na primer iz bivše Jugoslavije.

Težavno je danes potovanje čez Atlantik

Na ladji, na kateri je drugače prostora le za 28 ljudi, se jih je zadnjih gnetlo kar 1120

Mnogo je zdaj ljudi, ki jim zdaj Evropa, vsa v vojnem vrtincu, ni prav preveč prijetno bivališče in so zato pripravljeni prestati še takšne težave na potovanju, samo da bi prišli na nasprotni, ameriški breg Atlantskega morja. Možnosti za takšno dolgo potovanje čez Atlantik pa so zdaj tudi precej omejene in zato res ni čudo, če so vsa mesta na tistih redkih ladjah, ki še vozijo iz Lizbone v Newyork, vselej že davno pred njihovim odhodom iz Evrope oddana do zadnjega, čeprav je zanje treba nemalo plačati. Potni stroški so naravnost neverjetno visoki in jih zmorejo seveda le petični ljudje, ki jim je denar postranska stvar. Vse dajo in tudi še tako težavno potovanje prenesejo, samo da jih ladja pripelje na varno.

Španska tovorna ladja »Navemar« je po poročilu »Centraleuropa« dosegla v tem oziru svoje vrstne rekord. Pred nedavnim je prispela iz Seville v Newyork po sedmih tednih težavne vožnje po

Dvajset let jedla samo mleko

V nekem zavetišču v Veroni je te dni umrla gospa Mercedes Caldeconi, ki je dočakala starost 67 let. Dvajset let je bila priklenjena na bolniško posteljo in ves ta čas ni jedla drugega kot vsak dan le nekaj kozarcev mleka. Podnevi in ponoči je neprenehoma le molila in so jo zaradi tega drugi zavetištniki smatrali za svetnico.

Vojni ujetniki v Nemčiji ne stradajo

Kakor piše »Donauzeitung«, poroča »United Press«, da je ameriški zdravnik pri poslanstvu v Berlinu, dr. Carlisle Knight, ki je obiskal 20 nemških voj. taborišč, v katerih so angleški in belgijski ujetniki, po svoji vrnitvi iz Evrope dejal, da v Nemčiji dajejo vojnim ujetnikom dovolj kalorij in vitaminov. Povedal je tudi, da so vojni ujetniki v Nemčiji na splošno zdravi. Kalorij prejemajo toliko, da lahko obdrže svojo prvotno težo. Jedo meso, zelenjavo, nekaj sira, v »ribjih dneh« ribe, potem kruh, kavne nadomestke in krompir.

DOBRI STARI ČASI

Še enkrat so se prav tiho odprla vrata in glas je šepetaje poklical »gospod don Franco«. Ko je ostala Luiza sama, je prenehala moliti, sklonila je glavo nad materine blazine, dotaknila se z ustnicami njene rame, zaprla oči in se prepustila spominom, ki jih je zbudil ta dotikljaj in znani vonj sivke. Materina obleka je bila svilena, njena najboljša, darilo strica Petra. Samo enkrat jo je imela na sebi pred nekaj leti, ko je šla na obisk k babici Maironijevi.

Tudi tega se je domislila ob vonju sivke. Oblile so jo vroče solze, polne bolesterne nežnosti in čustva, ki ni bilo niti sovraštvo, niti jeza, pač pa je vsebovalo grenkobo obeh.

— ★ —

Ko je Franco slisal svoje ime, se je stresel in takoj uganil vzrok. Zgodaj zjutraj je pisal stric Peter grofici in ji v preprostih, toda zelo spoštljivih besedah sporočil smrt svoje sestre. Franco pa je priložil stričevemu pismu listek s temi besedami:

»Draga babica, ne ulegem ti pisati, čemu sem tu. Jutri zvečer ti bom povedal ustno in upam, da me boš poslušala, kakor bi me poslušala moj oče in mati.«

Do zdaj ni bilo iz Cressogna še nič odgovora. Zdaj pa je prinesel nekdo iz Cressogna pismo.

»Kje je ta človek?«

»Odšel je; ni hotel čakati niti trenutka.«

Franco je vzel pismo in prebral naslov: »Blagorodnemu gospodu inženirju Petru Riberi.« Spoznal je pisavo upraviteljeve

29 hčerke. Hitro je šel k stricu Petru, ki je bil šel že v posteljo, ker je bil truden.

Ko mu je Franco ponudil pismo, ni bil stric Peter niti začuden niti radoveden. Mirno je rekel:

»Gdpril«

Franco je postavil luč na omaro, obrnil postelji hrbet in odprl pismo. Zdelo se je, da je okamenel. Ni zadihnil in ni se ganil.

»Torej« je vprašal stric.

Molk.

»Razumem«, je rekel stari mož. Franco je spustil pismo na tla, stegnil roki in izstil zategnjen, globok in hripav »oh!«, poln začudenja in groze.

»Torej«, je povzel stric, »ali lahko zveš?«

Franco se je zganiil, se mu vrgel okoli vratu in komaj zdrževal ihtenje.

Mirni stric je prenesel to nevihto sprva molče, ne da bi se ganil. Potem pa se je skušal ubraniti in je zahteval pismo: »Daj sem, daj sem, daj sem!«

In mislil si je:

»Kaj za vruga je neki pisala ta preklicana ženska?« Franco je vzel luč in mu ponudil pismo. Babica ni pisala nič, niti zloga. Kar vrnila je inžirjevo pismo in Francov listek. Stric je potreboval nekaj časa, preden je razumel. Nikoli ni posebno hitro razumel, to zdaj pa je bilo po vrhu še tako zelo nerazumljivo! Ko pa je razumel, si ni mogel kaj, da ne bi rekel:

»Ta je pa le prehuda.«

Ko je pa videl, kako je Franco ves neumen, je vzkliknil s slovesnim glasom, s kakršnim je navadno iz dna srca obsodil vse človeške stvari:

»Poslušaj. To je tako... (in iskal je primerne besede, kakor je bil navajen, napihnil lica in nekako zagrgal) »to je krivično. Da bi se pa čutil kakor ti, mi še na misel ne prihaja. Vsa krivda, moj dragi, ni na njeni strani. In zdaj? Sicer pa mi je žal zaradi vaju, ko se bosta morala zadovoljiti z malim in

živeti v tem nesrečnem gnezdu. Zaradi mene pa? Jaz bom s tem le pridobil in sem pripravljen, povem odkrito, izreči zahvalo tvoji babici. Poglej, nimam družine in sem vedno računal na to. Zdaj je moja uboga sestra mrtva. Če bi vaju babica sprejela z odprtimi rokami, bi jaz ostal sam kakor zeljnat štor. Tako torej!«

Franco se je varoval, da bi bil kaj povedal svoji ženi. Četudi je vedela, da je bilo poslano pismo v Cressogno, je šele nekaj ur po pogrebu vprašala, če je babica odgovorila. Mali salon, mala terasa in mala kuhinja so bili ves dan polni ljudi, od devetih zjutraj do devetih zvečer.

Ob devetih sta odšla Luiza in Franco brez luči iz hiše. Zavila sta na desno ter prav počasi in tiho šla skozi temno vas. Dospela sta do jasnega in vetrovnega ovinka, do katerega udarja zamolklo šumenje reke S. Manette. Stopila sta v senco orhrov v Loochu, ki so širili močan vonj. Malo prej, preden sta dospela do pokopališča, je Luiza s tihim glasom vprašala moža:

»Ali ne veš nič iz Cressogna?«

Vsaj nekaj resnice bi ji bil rad prikril, pa ni mogel. Povedal je, da mu je babica vrnila sporočilo. Luiza je hotela vedeti, ali je babica napisala stricu vsaj besedo sožalja. Francov »ne« je bil tako negotov, skoraj trepetajoč, da se je zbudil v Luizi sum, ne sicer takoj, pač pa po nekaj korakih. Hipoma je obstala in se prijala moževi roki. Še preden pa je odprla usta, jo je Franco razumel in jo objel, kakor je objel strica, le še silnejše, ter ji rekel, naj vzame njegovo srce, njegovo dušo, njegovo življenje in naj ne išče nič drugega na svetu. In čutil je, kako je vsa trepetala v njegovih rokah. In nobene besede ni več spregovorila o tem, ne tedaj, ne pozneje.

Ob ograji pokopališča sta skupaj pokleknila. Franco je molil z vso silo svoje vere, Luiza pa je s hrepenečimi očmi prrdrla skozi prekopano zemljo ob vhodu, skozi krsto in se v duhu zagledala v nežni in resni materin obraz. Samo v duhu, a v taki silni strasti, da je tresla ograjo. Sklonila se je, pritisnila ustnice na ustnice mrtve matere ter začutila silo ljubezni, ki je bila močnejša kakor vse žalitve in vse sovražne nizkosti sveta.